

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Et primo, vtrum primum peccatum primi hominis in posteros deriuetur per
originem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

fit: generans autem non mouet generationis motione hic hominem existentem ad culpam, sed facit hunc hominem esse cum tali defectu quo non fit participatio culpae, sed potius defectus potius.

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

¶ Ad hoc dicitur, quod similitudo consonat, & oprime de clarat intencum, si attendimus ad illud quod est per se. In motione enim membri a uoluntate per se, fit quod membrum constituitur in hoc quod est esse instrumentum uoluntatis ad tale opus, & ex hoc ipso, supposito quod fit capax culpae, instrumentum illud culpae fit particeps, & similiter in generatione huius hominis ab Adam per se, fit quod hic homo constituitur in hoc quod est esse membrum

Et circa primum quaeruntur A

¶ Primo, Vtrum primum peccatum hominis deriuetur per originem in posterum.

¶ Secundo, Vtrum omnia alia peccata primi parentis, uel etiam aliorum parentum, per originem in posterum deriuentur.

¶ Tertio, Vtrum peccatum originale deriuetur ad omnes, qui ex Adam per uiam feminis generantur.

¶ Quarto, vtrum deriuaretur ad illos, qui miraculose ex aliqua parte humani corporis formarentur.

¶ Quinto, vtrum si femina peccasset, uero non peccante, traduceretur originale peccatum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum primum peccatum primi parentis traducatur per originem in posterum.

AD PRIMUM sic proceditur. Vtrum, quod primum peccatum Primi parentis non traducatur ad alios per originem. Dicitur enim Ezechiel. 18. Filius non portabit iniquitatem patris, portaret autem, si ab eo iniquitatem traheret. ergo nullus trahit ab aliquo parentum per originem aliquod peccatum.

¶ 2 Preterea. Accidens non traducitur per originem, nisi traducto subiecto, eo quod accidens non transit de subiecto in subiectum; sed anima rationalis, quae est subiectum culpae, non traducitur per originem, ut in primo * ostensum est. ergo neque aliqua culpa per originem traduci potest.

¶ 3 Preterea. Omne illud quod traducitur per originem humanam, caret femine: sed semen non potest causare peccatum, eo quod caret rationali parte animae, quae sola potest esse causa peccati. ergo nullum peccatum potest trahi per originem.

¶ 4 Preterea. Quod est perfectius in natura, uirtuosius est ad agendum; sed caro perfecta non potest inficere animam sibi unitam, aliogeni anima non posset emundari a culpa originali, dum est carni unita. ergo multo minus semen potest inficere animam.

¶ 5 Preterea. * Philosophus dicit in tertio Ethicorum, quod propter naturam turpes nullus increpat, sed eos qui propter desidiam, & negligentiam.

dicuntur autem natura turpes, qui habent turpitudinem ex sua origine. ergo nihil quod est per originem, est increpabile, neque peccatum.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit Roma. 5. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intrauit: quod non potest intelligi per modum imitationis, uel incitationis propter hoc, quod dicitur Sapient. 2. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarum. restat ergo quod per originem a primo homine peccatum in mundum intrauit.

RESPOND. Dicendum, quod secundum fidem catholicam est tenendum, quod primum peccatum primi hominis originaliter transit in posterum: propter quod etiam pueri mox nati deferuntur ad baptismum tanquam ab aliqua infectione culpae ablucendi. Contrarium est autem heresis Pelagiana, ut patet per * Augustinum in plurimis suis libris. Ad inuestigandum autem qualiter peccatum primi parentis originaliter possit transire in posterum, diuersi diuersis uisibus processerunt. Quidam enim considerantes, quod peccati subiectum est anima rationalis, posuerunt, quod cum semine rationalis anima traducatur, ut sic infecta anima infecta anima deriuari uideantur. Alii uero hoc repudiantes tanquam erroneum, conati sunt ostendere, quomodo culpa animae parentis traducitur in prolem, et si anima non traducatur, per hoc quod corporis defectus traducuntur a parente in prolem: sicut leprosus generat leprosum, & podagricus podagricum, propter aliquam corruptionem seminis, licet talis corruptio non dicatur lepra, uel podagra. Cum autem corpus sit proportionatum animae, & defectus animae redundant in corpus, & e conuerso: simili modo dicitur, quod culpabilis defectus animae per translationem seminis in prolem deriuatur, quamuis semine actualiter non sit culpae subiectum. Sed

omnes huiusmodi uiae insufficientes sunt: quia dato quod aliqui defectus corporales a parente transeant in prolem per originem, & etiam aliqui defectus animae ex consequenti propter corporis indispotionem, sicut interdum ex fatuis fatui generantur: tamen hoc ipsum, quod est ex origine aliquem defectum habere, uideretur excludere rationem culpae, de cuius ratione est, quod sit uoluntaria. Vnde et positum, quod anima rationalis

tur: si tamen diligentius consideretur litera, dum arguitur insufficientia secunda uia, positio illa olim sua reprehenditur. Nam ubi tenet peccatum originale contrahi per originem, sicut podagram, uel stoliditatem, redundante in formam conditione materiae, & habere rationem culpae propter uoluntatem parentis. Hic autem licet de ipso uoluntario non fiat mentio referendo illam opinionem, subintelligitur tamen, ut patet, tanquam commune confesum ab omnibus, quod hoc est uoluntarium aliena uoluntate. Reprehenditur autem haec positio tanquam insufficientis, quia non saluat rationem uoluntarii etiam aliena uoluntate, sic quod sufficiat ad rationem culpae in hoc genito: quoniam totum hoc quod illa positio dicit acceptam, uerificatur de Sorte secundum se. Est namque secundum se habens conditiones formae coaptatas materiae conditionibus, uoluntarie adae uoluntate contractas ab eo: & tamen defectus lite non est culpa Sortis secundum se. Quia ergo operetur ad saluandum uoluntarium requisitum ad culpam huius absque propria uoluntate, ponere hunc hominem esse aliquid alienae uoluntatis, ut sic sit uoluntarius defectus uoluntate propria non secundum se, sed secundum quod membrum alterius, a quo inchoat haec culpa. Et hoc non positum est a praedictis positionibus ideo arguitur: & ponitur alia uia, qua saluatur sufficienter ratio uoluntarii per hoc, quod ponitur in Sorte hoc peccatum, ut est membrum Adae; & ex consequenti in ipso secundum se. In responsione ad tertium in eodem articulo nota, quod culpam esse uirtua-

liter

Prima Secundae S. Thomae.

liter in semine accipiendum est concomitanter, & non principaliter. In semine namque est uirtualiter natura humana, quam concomitatur culpa originalis: ita quod non oportet aliquam intentionalem qualitatem in semine fingere, qua productionem sit culpa. Hoc enim nec somniauit author, cum culpa nihil entitatis sit, & concomitanter fiat, & sufficienter sit semen de cetero à natura destituta iustitia originali. Verba autem authoris in quaestione de Malo, quaestione quarta, articulo primo ad notum, non significant oppositum: sed quod priuatio iustitiae originalis in semine illo modo quo in semine saluatur, ex defectu spectat ad genus moris uirtualiter, non quia est actus moralis, sed quia tendit ad morale peccatum: & sic ista priuatio est quaedam intentio mali moralis, & malum morale est in ea intentionaliter, sicut color in aere, & anima in semine. Et tenet similitudo quo ad hoc, quia intentio ordinatur ad illud, cuius dicitur intentio, non quo ad effectum postiuam, cum hoc de priuatione dici non possit, etiam si fingendi detur licentia.

¶ Et haec de ista materia dicta sufficiant: quoniam euacuant omnes difficultates necessarias.

membra est aliquid ipsius hominis, propter quod uocatur peccatum humanum: ita peccatum originale non est peccatum huius personae, nisi in quantum haec persona recipit naturam à primo parente: unde & uocatur peccatum naturae, secundum illud Eph. 2. Eramus natura filii ire.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod filius dicitur non portare peccatum patris, quia non punitur pro peccato patris, nisi sit particeps culpe: & sic est in proposito. deriuatur. n. per originem culpa à patre in filium, sicut & peccatum actuale per imitationem.

AD SECUNDUM dicendum, quod etsi anima non traducatur, quia uirtus seminis non potest causare animam rationalem, mouet tamen ad ipsam dispositiue: unde per uirtutem seminis traducitur humana natura à parente in prolem, & simul cum natura naturae infectio. Ex hoc. n. fit ista q

traduceretur, ex hoc ipso quod infectio animae proles non esset in eius uoluntate, amitteret rationem culpa obligantis ad poenam, quia ut Philosophus dicit in tertio Ethicorum, Nullus improberabit caeco nato, sed magis miserabitur. Et ideo alia uia procedendum est dicendo, quod omnes homines qui nascuntur ex Adam, possunt considerari ut unus homo, in quantum conueniunt in natura, quam à primo parente accipiunt, secundum quod in ciuibus omnes homines, qui sunt uicini communitatis, reputantur quasi unum corpus, & tota communitas quasi unus homo. sicut etiam * Porphyrius dicit, quod participatione speciei plures homines sunt unus homo. Sic igitur multi homines ex Adam deriuati, sunt tanquam multa membra unius corporis: actus autem unius membri corporalis, puta manus, non est uoluntarius uoluntate ipsius manus, sed uoluntate anime, quae primo mouet membrum. Unde homicidium, quod manus committit, non imputatur manus ad peccatum, si consideraretur manus secundum se ut diuisa corpore: sed imputatur ei in quantum est aliquid hominis, quod mouet à primo principio motiui hominis. Sic igitur inordinatio, quae est in isto homine ex Adam generato, non est uoluntaria uoluntate ipsius, sed uoluntate primi parentis, qui mouet motionem generationis omnes, qui ex eius origine deriuantur, sicut uoluntas anime mouet omnia membra ad actum. unde peccatum, quod sic à primo parente in posteros deriuatur, dicitur originale: sicut peccatum quod ab anima deriuatur, ad membra corporis, dicitur actuale: & sicut peccatum actuale quod per membrum aliquod committitur, non est peccatum illius membri, nisi in quantum illud

nascitur, confors culpe primi parentis, quod naturam ab eo sortitur per quandam generationis rationem.

AD TERTIUM dicendum, quod etsi culpa actu in semine, est tamen ibi uirtute humana re, quam concomitatur talis culpa.

AD QUARTUM dicendum, quod semen est principium generationis, quae est proprius actus naturae animae per semem, quam per carnem iam perfectam quae iam determinata est ad personam.

AD QUINTUM dicendum, quod illud quod originem, non est increpabile, si consideretur ut nascitur secundum: se sed si consideretur prout fertur ad aliquod principium, sic potest esse increpabile, sicut aliquis qui nascitur, patitur ignominiam generis ex culpa alicuius progenitorum cauata.

ARTICVLVS II.

Utrum etiam alia peccata primi parentis, uel proximorum parentum traducantur in posteros.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod etiam alia peccata uel ipsius primi parentis uel proximorum parentum traducantur in posteros. Pana enim nunquam debetur nisi culpe: sicut liqui puniuntur iudicio diuino pro peccato proximorum parentum, secundum illud Exod. 20. Et sum Deus zelotes, uisitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem. In iudicium humano in crimine laese maiestatis filii traduntur pro peccato parentum. ergo etiam in proximorum parentum transit ad posteros.

¶ 2. Præter Magis potest transferre in alterum id quod habet aliquis a seipso, quam id quod habet ex alio: sicut ignis magis potest calefacere, quam aqua calida: sed homo transfert in prolem per originem peccatum quod habet ab Adam. ergo multo magis peccatum quod ipse commisit.

¶ 3. Præter. Ideo contrahimus a primo parente naturam originale, quia in eo fuimus sicut in principio naturae, quam ipse corrupit: sed similiter fuimus in proximis parentibus, sicut in quibusdam naturae principis, quae etsi sit corrupta, potest adhuc magis corrumpi per peccatum. secundum illud Apoc. 1. Qui in iordibus est, sordescat adhuc. ergo filii contrahunt peccata proximorum parentum per originem, sicut & primi parentis.

SED CONTRA. Bonum est magis diffusiuum quam malum: sed merita proximorum parentum non traducuntur ad posteros. ergo multo magis peccata.

RESPON. Dicendum, quod * Augustinus in quaestione mouet in Enchir. & insolutam rationem. Sed si aliquis diligenter attendit, impossibile est aliqua peccata proximorum parentum, uel etiam primi parentis præter primum, per originem traducantur. Cuius ratio est, quia homo generatur in specie, non autem secundum indiuiduum. & ea quae directe pertinent ad indiuiduum, sicut peccata naturales actus, & quae ad eos pertinent, non traducuntur a parentibus in filios. Non. n. Grammaticus tradit in filium scientiam grammaticam, quam proprio studio acquisiuit: sed ea quae pertinent ad naturam speciei, traducuntur a parentibus in filios. nisi sit defectus naturae, sicut oculatus generat oculatum, nisi natura deficiat: & si natura sit fortis, et aliqua accidentia indiuidua propagantur in filios, principia ad diffundenda natura.

Cap. 5. to. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.

In predica ea. de specie a medio illius tom. 5.